

Davorin Trstenjak, narodni učitelj u Karlovcu

Davorin Trstenjak (Krčevina, Slovenija, 8. 11. 1848. – Zagreb, 10. 2. 1921.) bio je ugledni i istaknuti hrvatski pedagog u drugoj polovici 19. i prvoj polovici 20. stoljeća. Prožet naprednim idejama hrvatskog učiteljskog pokreta, borio se za nezavisnost i prava nastavnika i demokratizaciju školstva. Bio je uzoran učitelj, plodan pedagoški pisac i mislilac, popularizator prirodnih znanosti, pisac knjiga za djecu, sakupljač narodnih poslovice i nepoznatih narodnih riječi te aktivan društveni radnik.

Nastavničku karijeru započeo je u Karlovcu 1871. godine. Svoje prvo učiteljsko mjesto dobio je u Općoj pučkoj dječjačkoj školi, čijim privremenim ravnateljem postaje 1873. godine. Iduće godine premješten je na Višu djevojačku školu, a 1881. imenovan je ravnateljem i te škole. U Karlovcu je proveo ukupno osamnaest godina tijekom kojih se istaknuo kao sposoban učitelj koji voli svoje učenike, ali i kao aktivni sudionik u društvenom i kulturnom životu grada – bio je dugogodišnji predsjednik Prvog pjevačkog društva "Zora", počasni i izvršni član Vatrogasnog društva, član odbora Gradske čitaonice, osnivač karlovačkog Učiteljskog društva, prvi predsjednik Saveza hrvatskih učiteljskih društava, organizator izložbi i pokretač različitih društvenih akcija.

U svojoj dugogodišnjoj karijeri unio je brojne inovacije u nastavni proces i napisao više od tristo pedagoških članaka i četrdeset knjiga.

Izvor teksta: Franković, D. Davorin Trstenjak: borac za slobodnu školu: 1848. – 1921. Zagreb : Školska knjiga, 1978.

"Učitelj razvijajući etičke ideje i osjećaje u mladeži, raspirujući zanos i posvećujući mladu dušu, nije samo glumac umjetnik svoje vrste, nego on u svojim najsrećnijim časovima svoju ulogu, svoj karakter i sam stvara i sam ga u isti čas prikazuje svom svojom dramatskom snagom. On je u isti čas pjesnik, najveći pjesnik dramatičar i najveći glumac umjetnik. On stvara prizore krasne i velike, a da ni sam nije znao, da se može što takva stvoriti. Uživa, ushićuje se i rasplamćuje, jer vidi i osjeća sam sebe novim, boljim i većim. On je tvorac i gledalac u isti čas."

Izvor: Franković, D. Davorin Trstenjak: borac za slobodnu školu: 1848. – 1921. Zagreb : Školska knjiga, 1978.

"Najglavnija i najviša meta nauci jest uzgoj jake čudoredne volje, uzgoj plemenita značaja, da usposobi gojenca, kako bi mogao živjeti o poštnu poslu, da ga uvjeri, kako je čovjeku dužnost, da živi poštenijem radom svojim i da je idejal ljudske sreće neprestani napredak u dobru."

Izvor: Trstenjak, D. Mladi učitelj, Zagreb : Naklada knjižare Lav. Hartman, 1891.

"U karlovačkoj okolini poznao sam svaki grm, svako drvo, svaki potok, svaku močvaru; znao sam, gdje se u Korani i Kupu drži veća riba, gdje koji puž, gdje koja ptica i gdje cvate koja biljka. Gdje je bilo najljepše, onamo sam vodio svoje učenice."

Izvor: Trstenjak, D. Druženje učitelja sa školskom mladeži, Zagreb : Naklada Hrv. pedagoško-književnoga zbora, 1905.

"Znanjem treba da se razvija interes za spoznanje, kojim se unapređuje koristan život i stvarni, produktivni rad. Spoznanje bezuvjetno utječe na volju, te pravo spoznanje prelazi u rad i vladanje. Stoga je nastavi zadaća, da vodi mladež do spoznanja i da u njoj razvija interes za spoznanje. Vježbanje razuma i razuman rad jeste duša i bitnost nastavnoga rada. Ne pusto znanje, nego pravo spoznanje!"

Izvor: Trstenjak, D. Kulturni uzgajatelji, Zagreb : Tiskom Boranića i Rožmanića, 1917.